

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mesečna za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 22.
Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.952.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 11. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 43.

Kupčija na obroke.

Velika konkurenca sili ljudi, da uporabljajo pri razpečavanju blaga najrazličnejša sredstva. Mnogo se pri tem ne izbira, pa vidimo, da so prišli v navado načini prodaje, ki jih v normalnih razmerah sploh nismo poznali, ker so bili prepovedani in so bile za kršitelje določene stroge kazni. Uporaba takih sredstev se ni izplačala. Danes je to drugače. Zdi se, da so tudi za take vrste kupčij pri nas ugodna tla, ker vidimo, da vsiljevanje blaga na najrazličnejše načine, zlasti po takozvanem »kuponskem« ali »lavinjskem« sistemu pri nas najboljšje uspeva. Doslej smo mogli o škodljivosti takih sistemov prepričati samo pošto upravo, ki pošilja v vsakem konkretnem primeru podrejenim poštam okrožnice z navedbo tvrdk, ki uporabljajo tak prepovedan način prodaje. Pošte redoma takih pošiljk ne dostavljajo. Da bi se za to brigale tudi druge oblasti, ki so za to v še večji meri poklicane, ne moremo doslej trditi, vsaj nimamo za to nobenih dokazov. Toda poleg navedenih in po obstoječih zakonih izrecno prepovedanih načinov prodaje, se širi pri nas danes v posebni meri prodajanje na obroke. Dasi je prodajanje na obroke pri nas dovoljeno, se tudi to čestokrat izkorišča in so pritožbe na dnevnem redu. Pritožujejo se konsumenti, ker se pri takih poslih večkrat izkorišča njih naivnost, pritožujejo se pa tudi trgovci in na mnogih občnih zborih smo slišali glede tega dokaj pritožb. Poglejmo, kako mislijo o tem vprašanju drugod.

Iz nekega berlinskega poročila posnemamo:

Lahko si mislimo o kupčijah na obroke, kar si hočemo. Iz Amerike vpeljan se je ta način blagovne prodaje v zadnjih desetih letih tako razširil, da se vrši danes prodaja in nakup pohištva, klavirjev, avtomobilov, motornih koles, obleke itd. večinoma na obroke, in sicer ne samo v velikih mestih, temveč tudi srednjih mestih. Berlinčani imenujejo take kupčije »nakupe na jecljanje«. V Ameriki se je to delno, jecljajoče odplačevanje razvilo iz vedno višjega življenskega standarda širokih slojev in iz tega izvira večjih potreb malih ljudi, pri nas v Evropi pa iz nasprotnih vzrokov.

Velika gospodarska stiska sedanjih dni omogoča povprečnemu človeku nakup dragocenejših predmetov samo potem obplačil na obroke. Prihranke, ki so prej krili take nakupe, je uničila doba inflacije. Kaj torej? Kupimo potrebne ali zaželjene predmete na obroke, jih začnemo takoj rabiti in si privarčujemo nakupno ceno naknadno, s tem, da odplačamo mesečno ali tedensko dogovorjeni znesek. Jasno je, da je ta način prodaje pobuda za kupca, da je ta metoda nabrala nove kupce in da je pomnožila promet. Pač pa povzroči novi način veliko več dela in glavniško-nabavnih stroškov, koja činitelja pa moremo oba računsko ugotoviti in prevaliti na ceno blaga.

Faktor pa, ki ga ne moremo kar tako ugotoviti in ki ga je marsikakšen trgovec v začetku celo popolnoma prezrl, je riziko, da nasedemo takozvanim odplačilnim sleparjem. Kupčija na obroke je med raznimi ljudmi v mestih rodila to posebno vrsto kupcev, ljudi, ki uporabijo obročni sistem, da si brez truda prisleparijo denar. Kupijo na dolgoročno odplačila številne avtomobile, klavirje, kožuhe

itd. v raznih trgovinah, da jih kolikor mogoče hitro prodajo proti gotovini, večinoma globoko pod ceno. Ko je »kupčija« narejena, kupec izgine in prenese svoje delovanje v drugo mesto. Trgovec pa gleda. Prav tako nevarni so pa tudi kupci, ki se obvežejo, omamljeni od veselja do nakupa, na plačevanje v obrokih, ki so daleč pod možnostmi njih zasluzka in ki se jih torej ne morejo držati; škoda, ki jo ima trgovec, je ista kot pri poklicnem sleparju. Kako se varuje torej previdni trgovec pred takšnimi zgubami?

V Berlinu so si takole pomagali. Odvetnik dr. Kurt Mayer je ustanovil leta 1927 zavod za zaščito prodajnega financiranja (Schutz für Absatzfinanzierung), »Schusa« imenovan. Krasni razvoj tega podjetja je dokazal njegovo smotrenost. »Schusa« je družba občekoristnaga značaja; ne sme imeti nobenih prebitkov in mora dajati družabnikom informacije le proti nadomestilu lastnih stroškov (sedaj 25 pfenigov). Vsa priključena podjetja so obvezana, da javljajo zavodu vsak dan

vsake kupčijske zaključke s kupci na obroke. Vsakega takega kupca ima zavod v evidenci in ga kontrolira. S telefonskim klicem je torej možno takoj ugotoviti, če je gospod že kupil kakšen glasovir na obroke, kje ga je kupil, če je svoje obroke doslej točno plačeval itd. »Schusa« pridene k poročilom njenih članov še druge podatke, n. pr. zapore dotičnika, denarne kazni itd.

»Schusa« je priznala Berlinska trgovska zbornica in Centralna zveza bankarstva. Včlanjeno ji je več kot 190 velikih podjetij, na pr. A. E. G. (Allg. Elektrizitätsgesellschaft), Siemens-Schuckert, Tietz A. G. in »Bewag«-a, ki ji je sama dovela več kot 3000 inštalacijskih tvrdk za članice. V zavodu je na ogled 1.500.000 izvidnic o berlinskih prebivalcih. Vsak dan je izdanih na tisoče informacij, vsak dan je na novo registriranih nad 2000 Berlinčanov in Berlinčank. Kajti trgovci so z rezultati, ki jih ima zavod, zadovoljni; v preteklem letu jih je »Schusa« obvarovala pred velikanskimi izgubami.

Gospodarske prilike v Južni Srbiji.

Guverner Narodne banke g. Bajloni, ki si je ob nastopu svojega važnega mesta nadel težko nalogo, da s sodelovanjem gospodarskih zastopstev na licu mesta izčrpno prouči gospodarske in kreditne prilike v naši državi, je po obisku nekaterih prečanskih gospodarskih središč posetil s funkcijonarji Narodne banke te dni tudi Južno Srbijo. O svojih vtisih na tem potovanju je podal dopisniku beogradske politike izjavo, ki na eni strani daje karakteristično sliko o gospodarskih prilikah v Južni Srbiji, katere še vedno premalo poznamo, na drugi strani pa nam pojasnjuje cilje Narodne banke v kreditnih vprašanjih našega celokupnega gospodarstva. Zanimiva izjava se glasi: »Glavni cilj našega potovanja je bil, poleg obiska podružnic Narodne banke, v prvi vrsti ta, da se seznanimo z gospodarskimi, trgovskimi in industrijskimi prilikami v Južni Srbiji. Naglasiti moram takoj, da je to, kar smo videli, napravilo na nas ugo-

den vtis za bodočnost in napredek Južne Srbije. Opazili smo, da je Bitolj od končane vojne pa do danes napredoval in se v marsičem popravil. Zgrajenih je dosti novih poslopij. Njegova trgovina postopoma napreduje, delavnice so jako lepo urejene, tako da Bitolj svojo lokalno industrijo in trgovino v resnici premišljeno in postopoma razvija ter se mnogo trudi za gospodarski napredek svojega mesta, pa tudi cele države. Na potovanju studiramo kreditno vprašanje naše države in zbiramo gradivo za čim pravilnejšo rešitev tega vprašanja. Spoznavamo se na licu mesta z onimi, ki ukoriščajo kredite in se obenem tudi prepričamo, kako jih porabljajo. Šele potem, ko ta material za celo državo zberemo in uredimo, bomo mogli v sporazumu s celo upravo Narodne banke odločiti, kaj naj se v tem važnem vprašanju ukrene. Ne dvomim, da bo Narodna banka, kakor dosedaj vedno po svoji tradiciji, storila vse, da obdrži svoj stari ugled in nudi maksimum materialne pomoči našemu splošnemu gospodarstvu, ki potrebuje za svoj razvoj kredite.«

DAVČNA PROSTOST NOVIH HIS.

Notico pod tem naslovom v zadnji številki popolnujemo v toliko, da se na 3% hišni davek, ki se pobira za dobo davčne olajšave za nove zgradbe in dele obstoječih zgradb, ne smejo pobirati nobene samoupravne doklade. Hkratu pa tudi ni dopustno, da bi se davčna olajšava izrabljala za to, da bi se donos novih hiš obremenjeval tudi s kako drugo davščino, ki ni splošna in se ne pobira tudi od hiš, za katere ne velja davčna olajšava.

KDAJ JE PLAČATI NEPOSREDNE DAVKE ZA II. ČETRTLETJE 1929?

Trgovec iz Ljubljane nam piše, da so se v zadnjem času očividno zmedli pojmi, do kdaj je plačati drugi obrok neposrednih davkov za leto 1929. In prosim za pojasnilo, ali naj jih plača do 15. aprila t. l. ali do 15. maja t. l., da se ogne izvršbi. Ker smo dobili glede tega skrajnega roka za plačilo neposrednih davkov tudi od drugih strani vprašanja, pojasnjujemo, da je davek za II. četrletje t. l. dospel v plačilo dne 1. aprila t. l., plačati pa se mora po čl. 148. novega davčnega zakona najkasneje v 15 dneh prihodnjega meseca, to je do 15. maja t. l.

USTANOVITEV NOVEGA GREMIJA.

Veliki župan ljubljanske oblasti je z odlokom z dne 29. marca 1929. O. št. 1062-III./29 odobril pravila novega gremija trgovcev za sodna okraja Črnomelj in Metliko v Črnomlju.

IZVOZ NAŠEGA VINA V ČSR.

Dne 9. aprila dopoldne se je vršila v ministru za poljedelstvo konferenca, na kateri je bil razdeljen kontingent vina, določen za izvoz v Češkoslovaško. Po tej razdelitvi odpade od skupnih 110.000 hl na Slovenijo 7000, na negotinsko oblast 40.000, na Banat 30.000, na Srem 16.000, na Mostar 4000, na Dalmacijo 43.000, na Zagorje 6000 hl. Od 10.000 hektolitrov vina v steklenicah odpade na Slovenijo 7000, na mostarsko oblast 1500 in na Dalmacijo 1500 hl.

IX. LJUBLJANSKI VELESEJEM.

»Društvo za vazdušni saobračaj d. d. s. Beograd, je potnikom-posetnikom IX. Ljubljanskega mednarodnega vzorčnega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 9. junija t. l., dovolilo vožnjo s polovično ceno na vseh društvenih avijonih. Ta olajšava velja od 29. maja do 10. junija t. l. Cena vožnji Beograd-Zagreb 600 dinarjev, povratek brezplačen.

Kako gre trgovini na Dunaju?

Dunajska trgovina je imela v predvojni dobi živahne trgovske stike tudi pri nas. Zato bo marsikoga gotovo zanimalo, kakšen je danes položaj dunajskih trgovcev. V tem oziru prinaša dunajska »Neue Frei Presse« v eni zadnjih številčk poučen članek, katerega v informacijo našemu trgovstvu v nastopnem priobčujemo:

Gospodarskih prilik se ne spozna samo s tem, da se sliši mnenje in kritiko mogočnikov, ki lahko z vzvišenega, varnega stališča gledajo na dnevne dogodke. Tudi njim so sicer znane velike težave, borbe in ovire, ki se stavijo produkciji in trgovini, tudi njim so povzročile gotovo marsikatero težko noč, vendar pa dobimo še točnejšo sliko o dogodkih, ako nanesemo prilika, da govorimo z onimi, ki so v trdi konkurenci podlegli in so takorekoč ostali v svojih ciljih in namestih na polu pota. Stari predsodki so se že preživeli. Odvadjali smo se, da bi nad onimi trgovci, ki so zapadli konkurni ali onimi, ki so se poravnali, če tudi prisilno, kratkomalo zlomili palico. Politična in gospodarska preorientacija ter valutne perturbacije so stare firme ravno tako spravile iz pravega tira, kakor neuspele spekulacije, izguba obratne glavnice in ovire dobiti nove kredite. Treba je torej bilo ne samo upnikom, ampak tudi širši javnosti strogo razločevati, ali je polom zakrivila višja sila ali nezakrivila nesreča, ali pa frivolno poslovanje.

Izbiralni proces še ni dokončan. Gre pri tem, kar moramo z obžalovanjem ugotoviti, večkrat za firme, ki so na trgu obstojale že več desetletij, za firme, ki so imele že svojo tradicijo in pri katerih je zadostovalo samo ime, da je trgovski sotrudnik s spoštovanjem zrl na nje. Nabrežje, ki je bilo nekdanj trdnjava trgovskega blagostanja, je moglo to svoje odlično stališče le deloma obdržati. Stare firme so izginile. Morale so likvidirati, omejiti obrat ali pa celo nastopiti trnjevo pot sodne poravnave.

Spričo tega je gotovo zanimivo, spoznati vzroke, ki so v zadnjem času postavili stare firme pred nepremostljive težave. Ako se poslušamo šefe teh firm, je treba seveda upoštevati trenutno zagrenjenost in obupanost, ki se kaže v odpovedih na častna mesta in v onemoglosti, da bi nove prilike iz lastne moči obvladali. Vendar se pa v vseh pojasnilih ponavlja pritožba, da je posameznikom povzročila prve kali boleznij izguba važnih odjemalskih pokraj in težava dobavljati blago svojim prejšnjim odjemalcem. Temu se pridružujejo tudi izgube, ki jih še sedaj povzročajo razne devizne omejitve. Firme, ki so se strogo držale zakonitih predpisov in odlagale poravnavo inozemskih obveznosti, so naenkrat dobile na hrbet gigantske obveznosti. Kdor je imel pred vojno dolgove v inozemstvu, jih je mogel preje veliko cenejše poravnati, nego mu je bilo pozneje dovoljeno potom državnega aparata.

Kot rdeča nit se opaža v vseh poročilih trgovcev, ki morajo apelirati na svoje upnike, samospoznanje, da je preveč prodajalcev, pa premalo kupcev. Pred vojno je bilo na Dunaju okoli 6000 registriranih firm, za katere se je raztezalo področje globoko na jug in daleč na sedanjo

Poljsko. Takrat so prihajali jugoslovanski in ogrski odjemalci praviloma na Dunaj in tu nakupovali blago. Danes so iz narodnostnih ozirov drugače orijentirani. V inflacijski dobi je najvišje število firm, včlanjenih pri dunajskem gremiju, doseglo 15.000. Potem je pričela po silni razmer likvidacija in veliko izumiranja. Lansko leto je število firm padlo na okroglo 11.000 in danes utegne znašati njihovo število približno 9000 do 10.000. Upoštevana pa niso še pri tem številne firme, ki niso niti protokolirane, upoštevani pa tudi niso agenti, ki so se z največjo silo vrgli na trgovino, dasi jim manjka odjemalcev. Eksistenčni boj se je še poostiril, ko so iz narodnostnih držav pridrli trgovci na Dunaj in se tu etablirali tako, da je na marsikateri cesti trgovina poleg trgovine, ki obe prodajati isto blago. Šef neke večje tekstilne firme naglašja, da je bilo pred vojno okoli 100 znatnejših tekstilnih firm in samo 15 do 20 zastopnikov merodajnih tovarn. Sedaj je v tej branži okoli 1200 firm in približno 300 tovarniških zastopnikov. Ne samo v tej branži, ampak tudi v mnogih drugih, se je odpravil običaj, da bi tovarnar oddajal svoje izdelke samo grosistu in bi šele grosist oskrboval detajlista. Producent se briga sedaj direktno tudi za odjem od strani konzumenta. Ne samo vodilno krojaško firmo, da navedemo samo en vzgled, obiskujejo zastopniki inozemskih hiš, tudi najneznačajši modistinji se na domu stavijo ponudbe. Kratko, posredovalna kupčija se vedno bolj in bolj izločuje. Mnogi trgovci, ki so s težkimi izgubami likvidirali svoje aktivno trgovsko udejstvovanje, so toliko odkritosrčni, da priznavajo, da je poslovni polom posledica dejstva, da so gotovi trgovski krogi docela porabili svoj obratni kapital. Večina trgovcev ni bila v položaju, da se obrani posledic razvrednotitve valute, nesreč pa tudi ponesrečenih kupčij s tem, da dvigne delniško glavnicu. Izguba finančnih sredstev je dunajskim trgovcem onemogočila, da bi dovoljevali svojim odjemalcem dobavne pogoje, kakor so jih ti želeli ali kakoršni so bili preje v navadi. Marsikateri polom je povzročilo tudi to, da je trgovec precejval svoje moči in ni mogel čakati na poravnavo fakture. Drug vzgled kaže, da je danes na Dunaju petkrat toliko detajlnih trgovin za moške modne potrebščine, kakor jih je bilo pred vojno. Seveda nekatere take trgovine še vedno dobro izhajajo, druge pa so navezane na sezijo in na tujski promet. In kakor hitro so posamezni večji hoteli deloma prazni, kakor so bili letošnjo zimo, se to takoj občuti tudi v trgovinah njihove okolice.

Moda se menjuje veliko hitrejšje in pri izrazitem značaju letnih časov se nudijo izdatne možnosti za služka. Na drugi strani pa se ne sme, in to čuti trgovina jako trdo, pustiti iz vidika, da zaloge tudi hitrejšje izgubljajo na ceni. Včasih je bilo mogoče, čim se je na modno novost priračunal primeren pribitek, ostalo zalogo, čeprav je bila že iz mode, prodati na Ogrskem in v Galiciji. Dobili so se vedno trgovci, ki so radi celo zalogo, čeprav ni bila moderna, v partijah prevzeli in jo odprodajali v svojih krajih manj razvijenim odjemalcem. Danes je taka razprodaja zaloge skoro nemogoča. Onemogočajo jo carine, ki trgovstvo pri uvozu in izvozu težko bremene. Vsled njihove višine je izdaten del obratne glavnicne porabljen za carine, ker se morajo plačevati vnaprej. Šele ko pride blago v zadnje roke, dobita trgovec in tovarnar svoj denar. Ugodne kreditne razmere, ki prihajajo v prilog inozemski konkurenci, imajo pri tem veliko vlogo. Minili so sicer že davno časi, v katerih niso zastopniki angleških firm vztrajali na plačilu v gotovih rokih, temveč se zadovoljevali z obljubo, da se bo obveznost poravnala po možnosti, vendar pa jim je še vedno dober vsak količjak plačila zmožen odjemalec. Stremljenje, ki bi šlo za tem, da se število trgovin na Dunaju mehanično zniža na pred-

vojno število, ni izvedljivo. Ne glede na to, da jo onemogočajo človeški in socialni oziri, se ne sme pozabiti, da so pokrajine, ki so bile nekdanje tuzemstvo, postale inozemstvo in se mora z odjemalci v teh pokrajinah občeovati z velikim trudom in velikimi stroški. Odjemalce je treba sedaj iskati in o tem bi mogli šefi firm veliko povedati, pa prav malo razveseljiva.

Občni zbor gremija trgovcev za srez Ljubljana.

V mali dvorani Zbornice za TOI se je vršil v torek dne 9. aprila 1929 ob zelo dobrem številu članstva redni letni občni zbor gremija trgovcev za srez Ljubljana.

Občni zbor je otvoril agilni načelnik trgovca g. Josip Šporn iz Ježice, ki je uvodoma pozdravil zastopnika mestnega magistrata tajnika g. Čehuna ter zastopnike časopisja.

Iz poročila g. načelnika smo ugotovili, da je bil gremij v prošlem letu zelo intenziven v delovanju in da je psovečal vsem najvažnejšim vprašanjem čuječnost in ščitil interese ljubljanskega okoliškega trgovstva. Obširno se je bavil s težko krizo podeželskega trgovstva, ki se bori z občutno konkurenco in proti nelegitimni trgovini, ki jo izvršujejo razni elementi v škodo reelnih trgovcev. Spomnil se je tudi delovanja bivše Narodne skupščine, v kateri gospodarski krogi niso našli one zaslombe, kakor so pričakovali.

Vkljub tem razdrapanim razmeram je gremij šel svojo pot in stalno zasledoval in motril gospodarski položaj svojih članov in skušal na ta ali na drug način olajšati neznozna bremena, ki tarejo danes našega trgovca.

V svojem nadaljnjem poročilu se je dotaknil najvažnejših vprašanj, ki so v zvezi s poslovanjem gremija in katere je gremijalni odbor pretresal v svojih številnih sejah. Spomnil se je tudi kraljevega manifesta, ki ga je ljubljansko okoliško trgovstvo iskreno pozdravilo, nadejajoč se boljših časov. Apelira na navzoče, da pozabijo, kar je bilo in skrbijo samo za boljše bodočnost. Borba, ki jo vodijo gospodarski krogi za izboljšanje gospodarskih razmer, je sicer težka in čakajo naše organizacije tudi v bodoče stalne naporene velike naloge, predno bodo dosegle svoje upravičene želje. Nato omenja neznošnjiv poslovni davek kakor tudi občutno obrestno mero in druge samoupravne davščine. Poziva trgovce, da se inten-

vega. Odjemalci ne morejo razumeti, da si njihov dobavitelj pri tukajšnjem pomanjkanju kapitala radi samo na sebi nizkega naročila ne more nabavljati zaloge, ki bi kmalu spadale v staro železo. To so težave, s katerimi se bore dunajski trgovci, težave, katere kompenzira upanje na boljše čase in sloves, katerega uživa dunajska trgovina v inozemstvu.

živnejšje udeležujejo komunalne politike in pomagajo izboljšati gospodarske programe posameznih občin. Nadalje omenja podrobno delovanje gremija, ki kaže lepe uspehe. Najvažnejše vprašanje je odpiranje in zapiranje trgovin, ki povzročajo podeželskim trgovcem skrb, kako bo nova uredba odredila odpiranje in zapiranje ob nedeljah. Gremij stoji slej ko prej na stališču, da morajo biti podeželske trgovine ob nedeljah odprte najmanj 4 ure in to stališče je tudi sporočil v Beograd.

Končno sporoča navzočim važen dogodek o bodoči zgradbi »Trgovskega doma«, v katerem bo tudi okoliški gremij dobil svoje reprezentativne prostore. Navzoči so vest sprejeli z vidnim zadovoljstvom. Zahvaljuje se predsedniku Zbornice g. Jelačinu ml. za njegov dosedanj trud pri pripravljalnem delu za zgradbo Trgovskega doma in ga v imenu zbora naproša, da vodi akcijo do konca. Končno apelira na vse navzoče, da se naročijo na Trgovski list, ki trgovce v njihovih zahtevah krepko podpira in ščiti. — Poročilo g. načelnika so navzoči sprejeli z odobravanjem.

Tajniško poročilo, ki ga je podal g. tajnik Šmuc, je obsegalo vse najvažnejše akcije gremija. Vsebuje tudi statistične podatke o gibanju trgovskih obratov ljubljanske okolice, ki šteje letos 727 trgovskih obratov in sicer 42 protokoliranih in 685 neprotokoliranih.

Računski zaključek je občni zbor soglasno odobril, ravnotako je bil podan občnemu zboru od strani pregledovalca računov trgovca g. V. Narata iz Grosuplja absolutorij.

Proračun, ki izkazuje 36.330 Din primanjkljaja, je bil soglasno sprejet in se bo v kritje tega pobirala gremijalna doklada, kakor v minulem letu. Končno so bili sprejeti razni sklepi glede spremembe pravil, kakor tudi glede bodoče vzgoje vajencev, na kar je g. načelnik Šporn zaključil lepo uspeli občni zbor.

GOSPODARSTVO JUGOSLAVIJE V MARCU.

Prometne ovire, ki so bile v februarju tako velike, so bile v marcu po večini odstranjene.

V stavbarstvu se je javilo delno podraženje stavbnega materiala. 1. marca je stopila v veljavo nova blagovna tarifa, ki je obremenila opeko, les, cement itd.

O izgledih pridelka za leto 1929 so glasovi večinoma optimistični, nekateri pa tudi bolj oprezni. Podatki o še razpoložljivih eksportnih zalogah se gibljejo med 10.000 in 30.000 vagoni. Torej je kolebanje v cenitvah prav veliko.

Vse važnejše banke so priobčile v marcu svoje bilance in so sklepale o dividendah. Z eno samo izjemo je bil zaključek tak, kot so ga pričakovali, a tudi boljši ni bil. O bankah bomo priobčili poseben članek.

Vlada je izdala obsežen reformni program in ga je že začela izvajati. Novi proračun je napram lansnemu za par sto milijonov dinarjev zvišan in izkazuje celo vrsto stvarnihboljšanj. Pričela so se posvetovanja o obširnih redukcijah uradništva, o znižanju števila ministrstev itd.

ALI JE ŽELEZO RES DRAŽJE?

V trgovskih in obrtniških krogih so se v zadnjem času različno komentirale vesti, da se železo podraži za 10 par kilogramu. Krožile so v tem oziru razne vesti, katerih nismo mogli kontrolirati, ker nismo imeli na razpolago avtenti-

nih podatkov. Iz poučenega vira pa smo te dni doznali, da zadeva podražitev samo betonsko in palično železo. A tudi pri teh dveh vrstah se more govoriti o efektivni podražitvi samo pod gotovimi pogoji. Istočasno, ko se je cena za navedeni vrsti železa povišala, se je nabavnikom za vse vrste železa, torej ne samo za betonsko in palično, dovolil 10% popust pod pogojem, da plačajo fakture v 20 dneh. Razen te olajšave se je dovolilo kupcem, ki plačujejo fakture z menicami na tri mesece, še to ugodnost, da ne plačajo obresti za eskompt menic. Ta ugodnost pomenja znatno olajšavo, ako se uvažuje, da so eskomptne obresti znašale do sedaj za dva meseca povprečno 2%, torej za en kilogram železa približno 6—8 par. — Za točne plačnike se torej železo ni podražilo; oni pridejo slej kot prej do železa po isti ali vsaj približno isti ceni. Podražitev zadane pravzaprav samo one kupce, ki plačajo fakture šele po enem mesecu ali ne krijejo faktur vsaj s tromesečnimi menicami. Podražitev se utemeljuje s tem, da je bilo potrebno vsaj deloma kompenzirati povišano vozarino za palično železo, ki se pobira od dne 1. aprila t. l.

300.000 komadov cigaret »Vardar«, pakovanih v etujije po 20 komadov, bo pustila Uprava državnih monopolov v promet za časa letošnjega vselejma v Ljubljani od 20. maja do 9. junija t. l. — Te cigarete se bodo prodajale samo na razstavnem prostoru velesejma v Ljubljani.

Predsedstveno poročilo o delovanju Zbornice TOI.

(Poročilo o važnejših zborničnih akcijah, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. v plenarni seji dne 21. marca t. l.)

(Nadaljevanje.)

Uzakonjenje avtonomne carinske tarife.

Po zaključitvi navedenih pogajanj je pričakovati, da bo tudi naša avtonomna carinska tarifa, ki je sedaj na podlagi sklepa ministrskega sveta že skoro štiri leta v veljavi, uzakonjena. Pred uzakonitvijo pa se mora izvršiti revizija nekaterih postavk, ki je postala po sklepu raznih trgovinskih pogodb z inozemstvom neizogibna, ako se hoče varovati pravilni odnošaj med carinami na surovine, polizdelke, fabrikate in pomožna sredstva. Zbornica je v toku preteklih let izbrala obširno gradivo za zaključno redakcijo carinske tarife, ki se sedaj sestavlja v obliki posebne spomenice, ki bo predložena ministrstvu.

Končna redakcija naše avtonomne carinske tarife, ki bo ostala z ozirrom na sklenjene trgovinske pogodbe z inozemstvom najmanj za dobo 5 let v veljavi, je za zbornično področje, ki ima pretežno industrijski značaj, zelo odločilnega pomena. Našo industrijo se od mnogih strani pavšalno in brez globljega prevdarka mnogokrat kratko označuje kot parasitarno. Pri tem se le prerado pozablja notorično dejstvo, da so naša industrije, o katerih bi človek mislil, da morajo imeti v naši državi vse naravne predpogoje za uspešno obratovanje, kakor je na primer klavniška in mlinska industrija, v najtežji krizi. Zbornica je ugotovila, da so po sedanji tarifi mnoge industrijske potrebščine in tehnični predmeti, ki jih ne izdelujemo v naši državi, obrežjih ne izdelujemo v naši državi obremenjeni po uvozni carini s preko 200% od vrednosti blaga, kar silno neugodno vpliva na industrijsko produkcijo. Medtem pa se od strani poljedelskih krogov uveljavlja zahteva po ukinitvi vseh uvoznih carin na poljedelske potrebščine, stroje, orodje, gnojila, semena in druge naprave, katerih znaten del proizvajamo v naši državi. Zbornica je zato prevzela tudi za letošnjo zbornično konferenco, ki se bo vršila meseca maja v Novem Sadu, referat o industrijskih carinah v naši avtonomni tarifi.

Carinske naredbe.

Carinska uprava je izdala v dobi zadnjih treh mesecev veliko število raznih carinskih naredb, ki se tičejo deloma interpretacije določb veljavne tarife, deloma pa izprememb posameznih določb in pripomb, med katerimi so najvažnejše odredba glede pošiljanja knjig na ogled, glede vzorcev za žitne borze, glede poslovnine na hrastove prage in klobuke, glede tlakarine za automobile in klobuke, glede osnovanja in kompetence carinskih oddelkov pri finančnih direkcijah, uvoza železnih sodov na povratek, izvornih izpričeval, uvoza instalacij za klavnice, cerine prostega uvoza plugov, zmanjšanja carine na bakreno galico ter zvepleni cvet in glede izpremembe pripomb k XV. delu carinske tarife, ki se tiče olajšav za uvoz industrijskih instalacij, surovin in drugih obratnih potrebščin.

Standardizacija našega izvoza.

V svrhu standardizacije našega izvoza poljskih pridelkov je izdelalo ministrstvo za trgovino in industrijo načrt zakona o kontroli izvoza poljskih pridelkov, o katerem je imel priliko razpravljati včeraj trgovski odsek. Kakor čujemo, so bili že zasigurani v novem proračunu krediti za osnovanje zavoda za zunanjo trgovino, katerega naloga bo pospeševati razvoj direktnih stikov z inozemstvom. Ugotoviti moramo končno, da se v naši konzularni službi opaža v zadnjem času bistveno izboljšanje. Velik korak v tem oziru

Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini SHI Fran Kav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 26

če imate
MAGGI-jeve izdeike za juhe
stalno v zalogi!

je bil storjen tudi z novim pravilnikom o konzularni službi, v katerem je informativna, zaščitna in propagandna ekonomska služba konzulatov točno obeležena. V tem pravilniku so bili osvojeni v celoti predlogi, ki jih je zbornica svojočasno stavila zunanjemu ministru. Moram omeniti, da informativna služba zbornice glede zunanje trgovine stalno in rapidno narašča ter se bo z uveljavljenjem novega pravilnika lahko še bolj spopolnila. Pospeševanje direktnih stikov kaže vedno vidnejše uspehe v emancipaciji naše izvozne trgovine. Za propagando našega izvoza v Španijo, s katero se ima skleniti v do glednem času trgovinska pogodba, je zbornica posvetila posebno pažnjo razstavi v Barceloni, na kateri bo Slovenija prikazana kot zimskosportna točka in za katero se nam je posrečilo pridobiti razstavljalce iz krogov lesne industrije, kemične industrije in hmeljarjeve.

(Konec prihodnjic.)

Ponudbe in povpraševanja.

Opekarna v Trnovem pri Bistrici (Reška provinca), Italija, likvidira in razprodaja vsled tega stroje in ostali inventar. Parni stroj z efekt. 140 HP in pripadajoči kotel bi mogle rabiti tudi druge industrije. Interesenti se naj obrnejo na naslov: Fabbrica di laterizi a vapore, S. A., Villa del Novoso (Carnaro), Italia. Dopoljuje se slovensko.

Hamdija Zubčević, Bje-ljina, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tovarnami za čevlje, odnosno z večjimi trgovinami s čevlji.

Ludwig Brüller, Velika Kikinda, želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi podjetji oziroma tovarnami, ki izdelujejo damsko perilo. V poštev pride samo fino in prvovrstno perilo.

OBRTNA, INDUSTRIJSKA IN KMETIJSKA RAZSTAVA V LJUTOMERU.

Od 11. do 18. avgusta t. l. se bo vršila v Črnomlju razstava obrtnih in industrijskih izdelkov ter kmetijskih pridelkov. Udeležba razstavljalcev je, kar se tiče obrti in industrije, neomejena, na kar opozarjamo interesente iz vse Slovenije, osobito iz ljutomerskega sreza, Prekmurja, sosednih okrajev ter sosednih hrvatskih pokrajin. Na programu so nadalje: razstava vina iz ljutomerskega in gornjeradgonskega okoliša, razstava goveje živine iz ljutomerskega sreza, sadjarska, vrtnarska in čebelarstva razstava, razstava poljskih pridelkov, semenja in poljedelskih strojev, razstava konj znamenite murpoljske pasme, združena z dirko, ter lovska razstava. Rzne strokovne organizacije so obljubile svoje sodelovanje. Za obrtno in industrijsko razstavo sprejme prijave že sedaj razstavni odbor, za ostale panoge pa bodo izšli še posebni pozivi.

BLAIR SE FUZIONIRA.

Popolnoma nepričakovano prihaja poročilo, da je sklenila Bank of America fuzijsko pogodbo z banko Blair and Co. Novi zavod razpolaga z glavnico 125 milijonov dolarjev in z rezervami v znesku 500 mil. dolarjev. Obe banki, ki imata velike interese tudi v Evropi, se imenujeta sedaj »Bank of America Corporation«, predsednik je Walker, dosedanji predsednik Blairrove banke. O Blairovi banki smo že dosti brali. Bank of America je med najstarejšimi ameriškimi bankami; ustanovljena je bila leta 1812 od najstarejše ameriške denarne aristokracije. Pred kratkim je prišla v posest ameriškega Italijana Amadeo Gianninija, predsednika banke Italy Corp. Ta banka ima veliko podružnic in jamči prodajo velikih množin vrednostnih listin.

Teden na Ljubljanski borzi

Devizno tržišče.

Na Ljubljanski borzi je bil devizni promet v preteklem tednu prilično znaten in je dosegel 15.694 milijona dinarjev kljub temu, da na velikonočni pondeljek ni bilo borznega sestanka. V primeri s prometom predzadnjega tedna (16.426 milijona Din) pa je nazadoval skoro za en milijon dinarjev.

Tudi tokrat je večino zaključkov omogočila Narodna banka, ki je zlasti intervenirala v devizah na Curih, Prago, London in Berlin ter dala razen tega še nekaj Amsterdama. Na četrtkovem borznem sestanku je pričela Narodna banka intervenirati zopet v devizi Dunaj, ni pa vkljub temu mnogo posredovala, ker je večino potrebe v tej devizi krila privatna ponudba po intervencijskem tečaju za blago. V celem je dala Narodna banka skoro devet milijonov dinarjev deviz na razpolago. Izključno v privatnem blagu so bile v minulem tednu zaključene devize Newyork, Trst, Pariz in Budimpešta. Poleg tega je bilo nekaj zaključkov v privatnem blagu še v devizah Amsterdam, Berlin, Curih, London in Praga. Več kot četrtino tvorijo samo zaključki devize Curih, za tem je bilo dokaj zaključenega še Prage, Newyorka, Londona, Berlina ter deloma Trsta, najmanj pa Budimpešte.

V devizni tečajnici ni opaziti večjih sprememb. Tečaja Curiha in Amsterdama sta ostala docela neizpremenjena, tečaj Newyork pa le deloma; devizni tečaji Prage, Dunaja in Londona pa so proti koncu tedna močno popustili. Tudi tečaja Pariza in Trsta sta kazala stalno padajočo tendenco, medtem ko je tečaj Berlina, zlasti pa Budimpešte neprestano valoval in koncem tedna najnižje notiral nalik tečaja devize Bruselj.

Efektno tržišče.

V preteklem tednu ni bilo na efekt-nem tržišču one živahnosti kakor v predzadnjem tednu, toda vkljub temu je bilo še dokaj zaključkov in sicer največ v 7% investicijskemu posojilu, ki je bilo 4. t. m. zaključeno po tečaju 87.25 Din, čeprav je še 3. t. m. notiralo blago 87.50.

Izvenborzno so bile 2. t. m. zaključene Strojne tovarne in livarne po tečaju 70 Din, ter 7% investicijsko posojilo po tečaju 87.25 Din.

Notacija efektov ne kaže osobitih sprememb. Edini tečaj delnic Ljubljanske kreditne banke je kazal stalno tendenco navzgor in je 4. t. m. notiral 130.— Din za denar, dočim je po tem efektu 2. t. m. beležilo povpraševanje 128 dinarjev.

Tečaji ostalih efektov, izvzemši delnic Kranjske industrijske družbe (4. t. m. notacija denar 280.— Din) so ostali povsem neizpremenjeni.

Lesno tržišče.

V prošlem tednu je bilo lesno tržišče precej živahno. Dočim primanjkuje blaga, so povpraševanja po vseh vrstah lesa precej znatna. Osebnost prišli kupeci iz Italije, Grčija pa išče blago potom svojih zastopnikov v Solunu in Djevdjeliji.

Prodalo se je pretečeni teden 10 vagonov napol suhih bukovih drv s toleranco od 10% okroglice. Dalje pet vagonov testonov v razmerju 2/3 širokega in 1/3 ozkega blaga za Katanijo; 6 vagonov bukovih nežamanih plohov kvalitete I., II. in III., originalno blago za izvoz v Italijo; 6 vagonov smrekovih desk paralelno žamanih I., II. in III. za Sušak; 2 vagona letev in 7 vagonov nežamanih hrastovih plohov od 60 do 100 mm, od 3 m dolžine naprej, širine od 18 cm naprej, kvaliteta I. in II. franko vagon nakladalna postaja postaja Slovenija.

Končno 1 poskusni vagon hrastovih pragov in 1 vagon tramičev.

Išče se: 7 vagonov tramičev — vsak vagon v circa m³ sledečih mer:

cm	4	5	6	7	m ³
8/8	4	3	2	1	10
8/10	3	2	1	1	7
10/11	4	4	2	2	12

ca. m³ 29

cena franko vagon nakladalna postaja, oziroma meja via Djevdjelija.

Za Grčijo se potrebuje sledeča rezana jelovina: 4 12 mm, 19-22-25-28-30 mm, večina 22 in 25 cm; 4 m 18 mm, 19-22-25 do 28-30 mm, večina 22 in 25 cm; 4 m 24 mm, 19-22-25-28-30 mm, večina 22 in 25 mm; 4 m 28 mm, 22-25-28-30 mm; 4 m 38 mm, 22-25-28-30 mm; 4 m 48 mm, 22-25-28-30 mm; 5 m 38 mm, 22-25 do 28-30 mm; 5 m 48 mm, 22-25-28-30 mm, ca. 500 kubičnih metrov širokih desk. Deske od 12 do 15 cm in 24 mm ca. 150 kub. metrov. Morali: 4 in 5 cm, ca. 300 kubičnih metrov v dimenzijah: 28/28, 66/66, 46/56; 33/56, 76/76, 46/66; 36/56, 36/56, 96/96; 46/66. Cene naj se glasijo za m³ franko vagon meja via Djevdjelija tranzit.

Blagovno tržišče.

Zito.

V prvem tednu po praznikih so cene na inozemskih tržiščih za malenkost popustile in so v zvezi z nižjimi notacijami inozemskih tržišč tudi pri nas cene za pšenico in za koruzo za 2 1/2 do 5 par nazadovale.

V Sloveniji je bilo nekaj interesa za pšenico in koruzo; kupčija pa se ni mogla oživetiti, ker spomladansko delo radi neugodnih vremenskih prilik še ni pričelo v polnem obsegu. Upati je, da uživi kupčija v drugi polovici aprila.

Cene ovsu in ječmenu so ostale neizpremenjene.

Cena moke je notirala na Novosadski borzi po označbi znak od 340 do 355 Din franko nakladalna postaja v Bački, plačilo proti duplikatu.

Na Ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno 7 vagonov pšenice in tri vagone koruze.

Cene so bile sledeče:

DROBNE VESTI.

General Motors bodo v teku tekočega meseca privedli na trg nov tip, osemcilindrski voz; cena mu bo 1600 dolarjev.

Italijanska družba Terni v Genovi je opustila svoj industrijski program za Dalmacijo, obstoječ v gradbi elektrarn in kemičnih tovarn. »Vzroki za opustitev so izvangospodarski.«

Nemški izvoz v Jugoslavijo je znašal v lanskem letu 150 milijonov mark.

General Motors so imeli v preteklem letu 276.400.000 dolarjev čistega dobička; leto prej 235.100.000.

Prvi zaključek belgijskega kemičnega trsta izkazuje 57.800.000 frankov čistega dobička. Dividenda znaša 100 frankov.

Chardonnet je odslej naprej ime za umetno svilo v Franciji. Ime je vzelo po industriju tega imena. Nova označba je bila sklenjena na skupnem zborovanju producentov naravne in umetne svile.

Ganz Danubius d. d. v Budimpešti izplačuje dividendo 8 pengö (lani 6 pengö).

Elektrarno ob Donavi nameravajo zgraditi pri Dunaju. Pogajanja glede oddaje toka trajajo že dolgo časa.

Splošna hranilnica v Stockholmu in njene tri podeželne podružnice so ustavile izplačila. Od vlog v znesku 40 milijonov švedskih kron obstoja samo še ca 15 milijonov kron. Vlagatelji so po večini mali varčevalci. Zlom, povzročjen v prvi vrsti po nezdravih kreditnih operacijah, je največji, kar jih je Švedska doslej doživela.

Brezposelnost v Avstriji je padla v mesecu marcu za 45.000 oseb.

Vereinigte Glanzstoffabriken d. d. v Elberfeldu bodo izplačale letos zopet 18-odstotno dividendo.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 297.50 do 300.— Din.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 300.— do 302.50 Din.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava v mesecu maju, plačilo v 30 dneh, 305.— do 307.50 Din.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, 420.— do 425.— Din.

Koruzna »La plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 320.— do 322.50 Din.

Koruzna »La plata«: dobava meseca junija, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 320.— do 322.50 Din.

Koruzna »La plata«: dobava meseca julija, avgusta, septembra, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 312.50 do 315.— Din.

Bačka koruzna: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 322.50 do 325.— Din.

Bačka koruzna: času primerno suha, dobava v mesecu aprilu, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 330.— do 335.— dinarjev.

Ječmen baranjski pivovarski: 68.69 kg, 345.— do 347.50 Din.

Ječmen bački ozimni: 67/68 kg, 330 do 332.50 Din.

Oves bački: slov. postaja, navadna vozina, 305.— do 310.— Din.

Tendenco čvrstješa.

Tečaj 10. aprila 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22.815	22.875
Berlin 1 M	13.485	13.515
Bruselj 1 belga	—	7.9069
Budimpešta 1 pengö	—	9.9233
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9795	8.0095
London 1 funt	275.92	276.72
Newyork 1 dolar	—	56.81
Paris 100 fr.	—	222.45
Praga 100 kron	168.07	168.87
Trst 100 lir	—	297.70

Poraba tobaka na Ogrskem je lani tako narasla, da so mogli število v tobačni industriji zaposlenih delavcev zvišati od 5300 na 7000.

S sladkorno peso obdelani prostor na Angleškem znaša letos 231.749 acrov, za 56.013 acrov ali za 32 odstotkov več kot lani.

Reparacijska komisija se zdi, da bo kmalu prišla do pozitivnega rezultata. To bi bil velik napredek v zboljšanju evropskega političnega in v učvrstjenju evropskega gospodarskega položaja.

Izvoz Jugoslavije v Grčijo je znašal lani 55.000 vagonov v vrednosti 650 milijonov drahem. Za Španijo je Grčija največja odjemalka naše perotnine. Važne postavke našega izvoza v Grčijo so tudi les, cement in živina.

Jugoslovanska prosta cona v solunskem pristanišču meri 60.000 m². Jugoslovanska vlada se peča s projektom modernih naprav v coni. Sedaj jih nimamo še nič, so pa neobhodno potreben predpogoj za razvoj cone.

V nemški platneni industriji je zaposlenih 16 tovarn od 22 obstoječih. Vendar se je položaj v marcu bistveno zboljšal. Naročil je prišlo v zadnjem času toliko, da se je mogla po dolgem času zopet enkrat razdeliti produkcija za več mesecev naprej.

V kovinski industriji (baker itd.) nastopivše padanje cen ima za posledico znižanje cen tovrstnih izdelkov v vseh državah.

Italijanska industrija umetne svile si bo ustvarila skupni prodajni urad s sedežem v Milanu. Snia Viscosa dobi 50 odstotkov prodaje, po 25 odstotkov pa družbi Chatillon in Generale Italiana della Viscosa. Od tega sporazuma pričakujejo ugodnega vpliva na svetovni trg.

BILANCA AMERIŠKIH BANČNIH SPOJITEV.

Od začetka tekočega leta dalje se je izvršilo v U. S. A. pet velebančnih fuzij, na katerih so bile udeležene banke s skupnimi aktivni več milijonov dolarjev. S fuzijo Guaranty Trust Co z National Bank of Commerce je nastal zavod, ki razpolaga z glavnico v znesku ca dveh milijard dolarjev. National City Bank je izgubila na ta način svojo vodilno vlogo kot največja banka v U. S. A., a jo je potom fuzije s Farmers Loan and Trust Co dobila zopet nazaj in je dvignila svoja sredstva na 2500 milijonov dolarjev. Nato sta se združili Hannover National Bank in Central Union Trust Co., 700 mil. dol.; dalje Blair in Bank of America, 500 milijonov; ter Chemical National Bank in United States Mortgage and Trust Co, ca 400 milijonov dolarjev. V newyorških borznih krogih govorijo, da se bodo v kratkem izvršile še nadaljnjše fuzije velebank. — Prav, ko smo tole poročilo zaključili, beremo: First National Trust and Savings Bank ter Security Trust and Savings Bank v Los Angeles sta se spojili. Novi zavod je dobil naslov Security First National Bank of Los Angeles in razpolaga z glavnico 600 milijonov dolarjev.

Ce seštejemo vsote glavnice imenovanih zavodov, dobimo skoraj sedem milijard dolarjev. Kakšna ogromna vsota je to! Pa so vmes še druge banke, ki razpolagajo tudi z velikanskimi sredstvi. Omenjena fuzija v Los Angeles na primer je med ameriškimi velebankami šele na sedmem mestu, pa ima 33 milijard in 600 milijonov dolarjev delniške glavnice.

SVETOVNA PETROLEJSKA PRODUKCIJA L. 1928 ZA 5% VEČJA KOT L. 1927.

Po sedaj objavljenih uradnih cenitvah ameriškega Rudarskega urada, je znašala lanska svetovna petrolejska produkcija 1322 milijonov barrelov (sodčkov) po 151 hl proti 1261 milijonom v letu 1927, kar odgovarja prirastku 61 milijonov barrelov ali 5%. Prirastek gre skoraj izključno na rovaš izvenameriških produkcijskih dežel, dočim je zaključek petrolejske produkcije v USA; vsled restriktivnih odredb ostal približno isti. Vsled tega se je tudi ameriška udeležba na svetovni produkciji znižala od 71-5% na 68-2%. Izredno je pa narasla produkcija surovega petroleja v Venezueli, za celih 68 odstotkov. S tem je prispela Venezuela na drugo mesto svetovnih petrolejskih produkcijskih dežel; njena produkcija se je od 5% svetovne udeležbe v letu 1927 povzpela na 8% v letu 1928. Na tretjem mestu je že zopet Rusija s 6-1% v letu 1927 in s 6-7% v letu 1928. Mehika, ki je producirala pred par leti ca 1 petino svetovne produkcije, je sedaj daleč zadaj; vzrok so večni domači nemiri in pa tekmovanje Angležev in Amerikancev.

O NAŠI SLADKORNI INDUSTRIJI.

Pretekla kampanja sladkorne tovarne v Osijeku je trajala tri mesece (13. septembra do 13. decembra). Vsak dan so napravili 12 vagonov sladkorja, skupaj okoli 1100 vagonov. Predelana pesa je imela dosti večjo sladkorno vsebino kot v preteklih letih. Od imenovane množine bo treba eksportirati okoli 100 vagonov v inozemstvo, ker je vsled pomnožene produkcije domači prodajni trg premajhen. Za bodočo kampanjo je pripravljenih okoli 25 vagonov semen, ki prihajajo deloma iz Češkoslovaške, deloma iz naših domačih tvornic. Osiješka tovarna goji sladkorno peso deloma na lastnem svetu. Večino semen pa razdeli tovarna med kmete, ki oddajajo pozneje svoj pridelek tovarni. Tozadevni dogovori so večinoma že sklenjeni. Vsled hude zime bodo z delom letos pozneje pričeli kot sicer in se bo zato tudi kampanja pozneje pričela. Zanimivo je, da je nastopila v zadnjem času Češkoslovaška kot konkurentinja na našem domačem trgu: češkoslovaške sladkorne tovarne uvažajo sladkor v Jugoslavijo.

AMERIKANCI SMEJO, ANGLEŽI NE.

Pisali smo, da je angleška Electric Co. novo izdajo delnic v znesku 1,600.000 funtov hotela v borbi proti ameriškemu vplivu rezervirati samo angleškemu državljanom. Amerikanci so protestirali in so zahtevali nova pogajanja. Angleži so se vdali in so predlagano emisijo zaenkrat ustavili. Nove delnice bi bile dobile ime »britanske osnovne delnice«. — Drugod pa beremo: Chapman and Co., nova lastnica ameriškega brodograditeljskega podjetja United States Line, naznanja, da bo izdala kratkoročne prednostne delnice, ki si jih morejo nabaviti samo državljanji USA. Delnice bodo izdali v najmanjših enotah in jih bodo kolikor mogoče porazdelili, a z vsemi previdnostnimi odredbami, da inozemci ne pridejo zraven.

Turistovsko potovanje v Orient prileži paroplovna družba Cosulich od 11. julija do 4. avgusta 1929. Italijanski Generalni konzulat v Ljubljani je pooblaščen, da izda osebam, ki se nameravajo udeležiti tega potovanja, posebna brezplačna dovoljenja za dvakratno upotovanje v Italijo s pravico kratkega bivanja v italijanskih lukah in na egejskih otokih, kjer bo pristal parnik. Kdor bo zahteval tako dovoljenje, bo moral predložiti potrdilo agenture Cosulich, da si je zasigural vozni listek.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Celju dne 1. aprila 1929. Govedina: v mesnicah: I. vrste 16 do 18, II. 15 do 17 Din; na trgu: I. vrste 16 do 18, II. 15 do 17 Din; 1 kg vampov 9, pljuč 9, jeter 12, ledvic 17, loja 10; 1 kg telečjega mesa I. 18 do 20, II. 17 do 19, jeter 18, pljuč 16 Din; 1 kg pra-

šičjega mesa I. 28, II. 25, III. 23, pljuč 10, jeter 20, glave 13, slanina I. 26 do 28, II. 26, na debelo 26, suhe slanina 30, masti 32, šunke 28 do 30, prekajenega mesa I. 28, II. 27-50, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 13, jezika 30 Din; 1 kg konjskega mesa 6 Din; 1 kg karkovskih klobas 30, debrecinskih 40, hrenovk 30, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 20, polsubih kranjskih 35, suhih kranjskih 50, brunšviških 20, salami 90 Din; kokoš 35 do 40, petelin 35 do 40, raca 40, gos 80, puran 150, domači zajec, manjši 15, večji 25 Din; 1 kg krapa 20 Din; 1 liter mleka 2-50 do 3, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 40, čajnega masla 60, masla 36, bohinj-skega sira 28 do 36, trapistovskega sira 28 do 35, ementalnega 60, sirčka 14, eno jajce 1-25 do 1-50 Din; 1 liter starega vina 20, novega 14 do 20, piva 10, žganja 40 Din; 1 kg belega kruha 5, 1 štruca v teži 100 dkg 5, 1 štruca v teži 50 dkg 2-50, 1 kg črnega kruha 4-50, 1 štruca v teži 110 dkg 5, 1 štruca v teži 55 dkg 2-50, žemlja v teži 12 dkg 1, v teži 6 dkg 0-50, 1 kg polbelega kruha 4-80, 1 štruca v teži 104 dkg 5, 1 štruca v teži 52 dkg 2-50 Din; 1 kg jabolk II. 8, III. 6 Din; 1 kg orehov 10, luščenih orehov 36, suhih češpelj 10, suhih hrušk 8 Din; 1 kg kave Portoriko 72, Santos 56, Rio 44, pražene kave I. 84, II. 60, III. 52, čaja 60 do 140, kristal belega sladkorja 13-50, v kockah 15-50, medu 26, kavne primesi 20, riža I. 12-50, II. 8, III. 5 Din; 1 liter namiznega olja 20, olivnega 40, bučnega 24, vinskega kisa 3-50, navadnega 2, petroleja 7-50, spirita denat. 10, 1 kg soli 2-75, celega popra 76, mletega popra 78, paprike 56, sladke paprike 58, testenin I. 11, II. 10, mila 16, karbida 7, sveč 18, kvasa 28, marmelade 24 do 36 Din; 1 kg moka št. 00 4-35, št. 0 4-35, št. 2 4-20, št. 4 4, št. 5 3-75, št. 6 3-50, št. 7 2-70, ržene enotne moka 4, pšeničnega zdroba 4-80, koruznega zdroba 4-20, pšeničnih otrobov 2-30, koruzne moka 3-80, ajdove moka 5-50, kaše 4-60, ješprenja 5, ovsnega riža 7 Din. Na drobno pri 1 kg po 20 par več. 1 q pšenice 300, rži 300, ječmena 290, ovs 305, prosa 260, koruze 310, ajde 280, fižola 700 do 800, graha 1600, leče 1700 Din; 1 q premoga, črni trboveljski 42 do 44, zabukovski 44 do 48, rjavi 20 do 25 Din; 1 m³ trdih drv 120, 100 kg trdih drv 36, 1 m³ mehkih drv 100, 100 kg mehkih drv 28 Din; 1 q sladkega sena 170, polsladkega 150, kislega 140, slame 80, prešana stane 8 Din več. 1 krožnik regrata ital. 16 do 24, motovilca 2-50, zgodne drobne solate 2-50 Din; 1 kg radiča 24 do 28, poznega zelja 10, kislega 5 do 6, ohrovt 7, karfijola 8, 1 krožnik špinacije 2-50, 1 kg čebule 5 do 6, česna 12, krompirja 2-50, kisle repe 5 Din.

DOBAVA, PRODAJA.

Prodaja konjskega gnoja se bo vršila potom licitacije dne 18. aprila 1929 pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 3. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Oddaja del za zgradbo kuhinje za pešadijski bataljon v Škofji Loki se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. aprila t. l. pri Inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Načrti in pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Direkcija drž. rudnika Bukinje, pošta Kreka, sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg tračnic. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 18. aprila t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portland-cementa. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 19. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1550 komadov električnih žarnic. — Direkcija drž. železarnice Vares-Majdan sprejema do 24. aprila t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg francoskega olja. — Direkcija drž. rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 27. aprila t. l. ponudbe glede dobave ognjeharilnih aparatov (»Minimax« in »Tetra«). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. aprila t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave 6000 kg pločevine, 10.000 kg okroglega železa, 500 m žične mreže, 45.000 kg železa in 2000 kg žičnikov; dne 17. aprila t. l. glede dobave raznega električnega materiala in 20 vagonov portland-cementa; dne 18. aprila t. l. glede dobave 1 motorne drezine. — Dne 26. aprila t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 3000 komadov hrastovih pragov, razne pločevine in zakovic; dne 27. aprila t. l. glede dobave 1000 kg svinčenega minija, 3000 kg firneža in 1800 kg sive oljnate barve ter glede dobave 3800 komadov hrastovih pragov. — Dne 26. aprila t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, oddelku za mornarico v Zemunu, glede dobave raznih barv in lakov; dne 27. aprila t. l. pa glede dobave 15.500 parov čevljev. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. aprila t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg masti in 5000 kg riža. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18. aprila t. l. ponudbe glede dobave 10.000 komadov opeke, 250 m³ jamskega lesa, »Roulo«-balat jermen, tajerjev za kolesa parnih lokomotiv in 200 komadov vijakov. — 17. aprila se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave krovne lepenke. — Licitacija glede dobave kolosečnega materiala, ki je bila razpisana za dan 15. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu, se bo vršila šele 30. aprila t. l. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 18. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 7360 m³ drv. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Naročajte »Trgovski list«!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

TOVARNA PERILA
TRIGLAV, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in
srebrnine

Lastna
protokolirana
tovarna v Švicl

SE PRIPOROČA ZA TISK VSEH
TRGOVSKIH - INDUSTRIJSKIH
OBRTNIH IN URADNIH
TISKOVIN - TISKA
BROŠURE - POSETNICE
CENIKE - VABILA - LEPAKE
TRG. - IND. D. D. ČASOPISE - KNJIGE - TABELE

Dobro službo
in lepo eksistenco nudi
vsakomur naš pletilni stroj
z aparatom za vzorčno
pletanje, in popolnim brez-
plačnim poukom, ki ga
dobite edino le pri tvrdki

F. KOS
Ljubljana, Židovska ul. 5.

LJUBLJANA
GREGORČICEVA 23

TELEFON ŠTEV. 2552

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko
blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom. ©
ceniki na razpolago!